Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237 Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 97. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го КВІТНЯ 1953. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 97. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 29, 1953. VOL. LXI

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ПОПРАВКИ ДО ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер звернувся до Конгресу простудіювати „поважні несправедливі обмеження" в іміграційнім законі Мек-Карана-Валтера, між ними й ті, що становлять підставу для виключення від допущення в Америку комуністів, хоч допускається нацистів і фашистів. Покликаючися на промову про Стан Унії з 2 лютого, президент ствердив, що обов'язуючий іміграційний закон містить різні несправедливості, які він хоче усунути і закон поправити. Ці поправки вичислені в листі президента до сенатора Артура В. Ваткінса в формі критики закону в десятьох пунктах.

На першому місці ставить президент невмісність засуду кандидата на іміґранта, що він буде публічним тягарем, коли прийде до ЗДА. Цей засуд залежить від консула, який дає або відмовляє візи майбутньому іміґрантові. Таким самим способом критикує президент передчасний засуд консула, що іміґрант буде займатися шпигунством, підривними діями або саботажем. В законі міститься третя нерозважна постанова, що іміграційний урядовець, без судового дозволу, може випитувати допущеного до Америки чужинця про його право побуту в Америці. Президент противиться теж постанові, в якій сказано, що натуралізований громадянин має другорядне право в порівнянні з родовитим громадянином. Теж негодує президент на обмеження при хвилевім допущенні на американську сушу моряків з чужих кораблів, а спеціяльно критикує постанову, що іміграційна влада може кожної хвилини депортувати допущеного до ЗДА чужинця без уваги, як довго він тут перебуває, за здогадну підривну діяльність. Десятий пункт закиду Айзенгавера проти іміграційного закону це використання наперед 50 відсотків іміграційних квот різних країн, внаслідок чого деякі країни були б позбавлені права висилати своїх людей до Америки аж до 2146 року. Вичисливши згадані закиди, президент прохає Конгрес поробити відповідні поправки для усунення несправедливостей.

Противники законопроєкту про прибережні багатства потерпіли першу поразку

Вашингтон. — Противники підтримуваного адміністрацією білу Голланда, щоб признати стейтам право використувати прибережну підводну нафту, потерпіли поразку при нагоді голосування в Сенаті над поправкою. Поправку зголосив сен. П. Андерсон, демократ з Ню Мехіко, щоб федеральний уряд затримав право власности прибережних підводних нафтових багатств у віддалі між трьома й десять з половиною милями від берега, одначе з застереженням, що стейт, в якому лежать ці багатства, дістане з нафтових прибутків 37½ відсотків. У цій поправці міститься ще додаток сен. Лістера Гілла, демократа з Алабами, щоб закульчикувати федеральні прибутки з такої нафти на потреби оборони під час тепершньої необхідности, а пізніше призначити ці прибутки для виховних цілей усіх стейтів. При голосуванні 56 сенаторів заявилися проти цих поправок, а 33 голосували за них. За поправку голосувало 25 демократів, сім республиканців і один незалежний, — сен. Морс з Орегон, який минулої суботи виголосив понад 22-годинну промову проти урядового білу.

Верховний Суд знову відкинув апеляцію Гісса

Вашингтон. — Верховний Суд ЗДА відкинув другу з черги апеляцію Алджера Гісса за переведення поновної судової розправи і за допущення його до виконування адвокатської професії після випущення з в'язниці. Гісс відсиджує тепер п'ятирічну кару у в'язниці Луїсбург, у Пенсилвенії, за кривоприсягу з-за переченням приналежности до комуністичної партії і шпигунської діяльности в користь Совєтів, як це йому доведено загально відомими свідками в 1950 р. Верховний Суд навіть не запускався в оспорювання зголошених ним аргументів, тільки проголосив відкинення апеляції. — З інших вирішених справ Верховним Судом звертає на себе увагу потвердження присуду на Вільяма Пулоса, який як провідник секти „Свідки Єгови" пробував виголошувати промови в парку в місті Портсмут, у стейті Ню Гемпшир, в супереч заборони міської ради. Суд наклав на нього кару $ 20 за непослух міському розпорядкові.

НОВА ПРОВІРКА ПЕВНОСТИ ФЕДЕРАЛЬНИХ УРЯДОВЦІВ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер доручив перевести нову провірку певности всіх федеральних осіб. До таких осіб належать нельояльні і підривні люди. Його розпорядження касує впровадження найближчих 30 днів теперішню програму безпеки, введену президентом Труманом в 1947 р. Водночас всі керівники урядових бюр і департаментів дістали наказ ввести в життя нову програму безпеки. Згідно з розпорядженням президента всі урядові працівники мають бути „гідні довір'я, доброго характеру й поведінки і беззастережно та повністю льояльні до Злучених Держав". На підставі нового розпорядку, що займав багато часу, заки його виготовлено, запідозрений у нельояльности працівник у нельояльности праці без апеляції до спеціяльної провірочної ради при комісії цивільної служби, як це було на підставі програми, введеної Труманом, бо така рада буде скасована. Тільки такі випадки, які вже опинилися перед цією радою, мають бути викінчені. Зрештою апеляція можлива тільки до голови бюра, в якім був затруднений працівник, що його звільнено. За новою програмою працівник може бути звільнений з праці або перенесений до іншого бюра, якщо він не відповідає вимогам нової програми про кваліфікацію. Крім пристаєвання з підривними особами чи групами і всяка інша поведінка може дати притоку до запідозрення в нельояльности або недостачі довір'я. До „небезпечних" осіб зараховані теж „злочинці, знесславлені, нечесні, неморальні особи або звісні з своєї недоброї поведінки, як теж такі, що вживають постійно алкогольних напитків, наркомани та статево (полово) збочені люди. Так само такі факти, які вказують, що людина може підлягати залякуванні, або посторонним впливам, або насилі, що можуть робити її неспосібним давати повнотою свої сили для повної безпеки країни, можуть виключати працівника з федеральної служби" — сказано в програмі.

Доллес про успіх нарад НАТО

Вашингтон. — Державний секретар Дж. Доллес повернувся до столиці з своїм оточенням у понеділок раненько, перебувши нічну подорож з Парижа до Америки в військовому перевозовому літаку. Він відбув негайно одногодинну розмову з президентом, під час якої висловився дуже прихильно про значення організації Північно-Атлантійського Пакту. За переконанням Доллеса, оборона Заходу „буде продовжуватись з більшою силою, розмахом і ощадністю". У розмові взя'ли теж участь члени американської делегації до Парижа, що повернулись разом Доллесом, а це: секретар скарбу Джордж Гомфрі, директор Взаємної Безпеки Г. Стассен і дорадник державного департаменту А. Д. МекАртур 2-ий. Секретар оборони Ч. Вілсон залишився ще в Европі. Вчора Дж. Доллес виступив перед сенатською Комісією Закордонних Справ, де складав свідчення про розвиток Західної Европи та заявив, що уряд ще не має точних плянів про видатки на допомогу оборонности Заходу, та чим він вже незадовго має звернутися до Конгресу. Ще раніше, розмовляючи з кореспондентами на літовищі, Доллес ствердив, що „Ми мали, як я думаю, дуже успішну нараду." На цих нарадах, за переконанням державного секретаря, здобуто наявні висліди, пильнуючи й інтересів ЗДА, і користи НАТО, в чому „ми всі зацікавлені". У Білому Домі Доллес ще раз заявив про додатні результати своєї поїздки та підкреслив, що поза загальними нарадами, на Паризькій конференції намітились можливості окремих розмов між представниками Франції і Англії про справи, що взаємно цікавлять ці дві країни.

Заступник секретаря оборони проти військових витрат

Вашингтон. — Роджер М. Кайс, заступник секретаря оборони, висунув закиди проти військової команди, що вона витрачає гроші на фантастичні проби з різними стрільнами, не рахуючися з фондами. Кайс виголосив свою промову на річнім зібранні Торговельної Палати Злучених Держав, обговорюючи засади витрачування гроша військовою владою на різнородні цілі. Він головно критикував розтратність адміністрації Трумана на різнородні, як він назвав, „фантастичні паперові цілі".

Юнія сталеварників за підвишку платні

Атлантик Сіті. — Міжнародна виконна рада юнії сталеварників, приналежної до Конгресу Індустріяльних Організацій, зробила перший крок в кампанії за нову і то видатну підвишку платні для 1,250,000 членів цієї юнії. Вислід кампанії матиме важливий вплив на змагання екласти якийсь взірець для наладнання платень та цін у поточнім році в головних промислових підприємствах. „Видатна підвишка," яку мають на оці члени виконної ради юнії, мала б значно підвищити теперішню платню, що виносить $ 2.06 на годину. Хоч члени ради не проголошують публічно, якої підвишки вони будуть вимагати, то приватно можна довідатися, що вона мала б виносити 15 ц. на годину. Коли рада виконна юнії дійде до дискусії коло передбачення, щодо підвишки в її пляни, свої ... [illegible] місії складання постійних платні, в якій засідає 170 членів. Кампанія за нову платню має виказати справність новообраного голови юнії, Дейвида Дж. МекДоналда.

Труднощі у допущенні закордонних товарів

Вашингтон. — Керівник комісії груп промислу, праці і хліборобства, О. Стракбейн, свідчив перед Комісією засобів і метод Палати Репрезентантів про труднощі „які можуть з'явитися при зміні до теперішніх митних і тарифових приписів. За думкою визначного знавця цих справ, вільний ввіз закордонних товарів і вільний їх продаж в країні спричинять заколоти в економіці ЗДА. Полегші у ввозі закордонних товарів в ЗДА домагаються союзники Америки і це підтримує дехто з визначних діячів уряду. Проєкт тісної торгової співпраці з вільними країнами знаходить щораз більше прихильників і може бути затверджений, тож противники його виявляють небажані його наслідки для економічного положення країни.

В НЮ ЙОРКУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПІДГОТОВКА ДО МАНІФЕСТАЦІЇ В СПРАВІ ГОЛОДУ

Ню Йорк. — Минулої суботи відбулись тут в приміщенні ОДУМ при 2-гій евеню чергові наради очолюваного акад. Степаном Яремою Обласного Комітету для підготовки великої української маніфестації в Ню Йорку проти совєтського народовбивства в Україні, у зв'язку з 20-тою річницею великого голоду на Україні. Маніфестація мала б відбутися 24-го травня та складатися з двох частин: демонстраційного походу вулицями метрополітального міста й опісля відповідної академії з відповідною програмою. Голова Комітету, адв. Ярема, поінформував про свої заходи в справі дозволу на похід, що досі ще натрапляє на низку труднощів. Маніфестація має відбутися в неділю й похід мав би мати релігійний характер, але для остаточного завершення правних заходів в цій справі потрібно формальної згоди наших церковних властей. Православні Єпископати вже дали свою згоду, а на згоду очікується з Католицького Єпископату найближчих днях. На нарадах рішено повною силою продовжувати підготовку. Що до Комітет потребує великих фондів і тому цією дорогою закликає всі численні українські товариства й організації цілої метрополітальної округи, щоби вони негайно виконали свій патріотичний обов'язок і надіслали на цілі тієї маніфестації свою вкладку в сумі найменше десять долярів. Пожертви висилати на адресу скарбника Комітету д-ра Василя Вишиваного, 610 Іст 13-та вулиця, Ню Йорк 3, Н. Й.

На нарадах заторкувано теж справу масової української участи в Параді Льояльности в найближчу суботу, 2-го травня, про що ще буде окреме повідомлення. Українська участь в тій Параді має першорядне значення й тому закликається ввесь український загал метрополії, щоб участю в цій параді засвідчив свою льояльність до прибраної Батьківщини й її високих ідеалів волі, в які вірить і покладає свої останні надії теж і ввесь поневолений український нарід.

ПАРАДА ЛЬОЯЛЬНОСТИ В БРУКЛІНІ

У повідомленні з минулого тижня про участь українців в параді льояльности з Брукліна й сусідства в суботу 2 травня, помилково було подане місце збірки. Тому теперь ще раз повідомляється, що українські громадяни з Брукліна (Норт), Савт Бруклина, Вудгейвен і Флетбуш мають зійтися в год. 11 на 3-ій вулиці й 8-ій евеню коло Проспект парку, звідки присідняться до загального походу.

ЩЕ ОДНА „ПРОБЛЕМА"

В тому часі, як альянтські й комуністичні представники в Панмунджом спорять над проблемою полонених, цей американський вояк на фронті в Кореї захопив ще одну червону „проблему"

Американці обіцяють $100,000 тому, хто перший доставить їм совєтський літак в Кореї

Токіо. — Американське далеко-східнє командування обіцяє 50,000 долярів нагороди та політичний азиль і переселення кожному комуністичному літунові, який перебіжить і доставить альянтам в Кореї совєтський турболітак типу МІГ, або будь-який інший модерний совєтський бомбардувальник. Перший, що відгукнеться та виконає цей заклик, дістане ще додаткових 50,000 долярів. Ці пропозиції розкинено на території Північної Кореї в окремих летючках, на яких поданий теж і докладний плян, як можна літаки щасливо доставляти під ескортою альянтських літаків. Охочі на такий добрий заробіток і волю повинні піднестись 20,000 стіп вгору та летіти до острова Паенгйонг біля західного побережжя Кореї, де їх зустрінуть альянтські літаки та ескортуватимуть до альянтської авіяційної бази в Кімпо біля Сеул. Якщо б аеродром в Кімпо був закритий через погану погоду, тоді ворожий літак, який задумує здатись американцям, повинен зменшити висоту свого лету й летіти в напрямку на Сеул, де його „переберуть" альянтські літаки та запровадять у безпечне місце. Ці американські пропозиції мають на меті не тільки дістати в руки непошкоджений ворожий літак, щоб могти докладно перевірити його будову та його вартість, але й деморалізацію ворожої авіяції зменшенням її бойової ефективности, подібно, як це вже зроблено всілякою „психологічною зброєю" у відношенні до наземних ворожих військ. На суші ворог тепер часто висилає подвійні патрулі, одну на те, щоб патролювала, а другу на те, — щоб за нею стежила, якщо б їй так захотілося „перебігти на волю" до альянтів. Були випадки, що обидві патрулі перебігали до альянтів. Департамент оборони у Вашингтоні визнав свою згідність на „психологічну акцію" далеко-східного командування, вияснюючи, що на такі „закупи" совєтських літаків будуть використані окремі фонди, якими розпоряджає авіяція.

МОЛОТОВ ЗА СКЛИКАННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ П'ЯТЬОХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ

Москва. — Совєтська „мирова офензива" продовжується. Міністер закордонних справ Вячеслав М. Молотов відповів на заклик „Конгресу Народної Оборони Миру" в Парижі, що совєтський уряд „постійно готовий співпрацювати з урядами великодержав, щоб осягнути скріплення всесвітнього миру та міжнародної безпеки." До паризького „мирового Конгресу" належать такі ліві політики, як Жоліо-Кюрі, Петро Нені та Ілля Еренбург, і всі вони підтримують беззастережно політику Совєтів. До „п'ятьох" зараховують вони комуністичний Китай, ЗДА, Францію, Англію і Совєти. — Молотов повторив знану вже совєтську заяву, що, мовляв, „не існують такі міжнародні труднощі, яких не можна б було розв'язати мирним способом". Урядові кола в Вашингтоні заявляють, що нова заява Молотова, це „витерта фраза" Совєтів, яку вони повторюють від 1946 року, але вона не робить жадного враження на західних політиків. „Нове" в ній хіба те, що Совєти знову хотіли б „перепачкувати" червоний Китай до ОН, в яких досі засідають представники національного Китаю. Совєти хотіли б, щоб в Азії відогравав головну політичну ролю їхній сателіт — китайські комуністи.

НАТО не розглянула два актуальні військові пляни

Париж. — НАТО, Організація Північно-Атлантійського Договору, яка радила впродовж минулого тижня в Парижі, не розглянула й не вирішила два важливі військові пляни, що їх видвигнув ген. Метью Риджвей, альянтський головний командант в Европі. Ці пляни передбачають далекойдучу реорганізацію в альянтському командуванні. Перший плян передбачує групову контролю всієї альянтської авіяції в Европі під проводом авіяційного заступника ген. Риджвея в альянтській головний квартирі. Другий плян відноситься теж до контролі над всіма трьома родами збройних сил в центральній Европі, які повинні бути підпорядковані одному головному командантові, замість трьох, яким вони підпорядковані тепер. Ці справи вважаються за досить наглі, але не подається причин, чому Рада на сесії в Парижі їх не розглянула та чи й коли вона думає їх розглянути.

Місто Ню Йорк вшанувало Трігве Лі

У будинку нюйоркської міської ради (Сіті Голл) відбулася урочистість надання бувшому генеральному секретареві Об'єднаних Націй, Трігве Лі почесної медалі міста. Медалю завісив на шию Трігве Лі посадник міста Імпелітері, зазначивши, що вона надається бувшому секретареві ОН за його особливі заслуги, які ще більше підкреслюються нападами Москви на нього.

ЗАГРОЗА НОВОГО ПЕРЕРВАННЯ РОЗМОВ В ПАНМУНДЖОМ

Токіо. — Голова альянтської делегації на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї, ген. Вільям К. Гаррісон, загрозив вчора новим перерванням відновлених нарад, якщо комуністи не перевірять свого пляну щодо репатріяції полонених та не видвигнуть в цій справі „присмливих і конструктивних" пропозицій. „Ми не думаємо входити в безплідні й безпотрібні суперечки" — твердив ген. Гаррісон, додаючи, що комуністи з попереднього досвіду в переговорах повинні знати, що альянти думають так, як говорять. Це була вже четверта з ряду сесія відновлених минулої неділі переговорів, які були перервані минулого жовтня. На початку цих переговорів комуністи зголосили шість-пунктову пропозицію, домагаючись, між іншими, щоб ті полонені, які відмовляються від репатріяції, — були перевезені на територію „одної з невтральних країн, та щоб країни, з яких ті полонені походять, мали право висилати до них свої комісії, які „переконували б" їх до повороту. Альянти обстоюють, що ті полонені повинні залишитися на території Кореї й тільки одна з невтральних країн, „така, як Швайцарія", повинна перебрати опіку над ними. Попереднього дня, на третій сесії, ген. Гаррісон в своїй заяві м. ін. твердив: „Це є третій день нашої зустрічі. Ваші пропозиції, видвигнені Вами 26-го квітня, не є ані поміркованї, ані конструктивні. Ми сподівались, що ми зможемо погодитись на поміркованє й чесне перемир'я, яке захищало б людські права полонених, що й причинилось до нашої згоди на відновлення розмов. Ми ще маємо цю надію. Якщо Ви справді бажаєте перемир'я на такій базі, то досі ви ще не дали жадного доказу, що це є вашою ціллю". Чергового дня, у вівторок, наради тривали вже тільки сорок хвилин і їх знову відложено до четвергового дня. Так, як досі справа мається, ані альянти не виявили познак будь-яких дальших компромісів, а комуністи вже відкинули альянтську пропозицію, щоб дальшу опіку над полоненими, які відмовляються від репатріяції, перебрала така невтральна країна, „як Швайцарія", обстоюючи рівночасно своє домагання, щоб ті полонені були перевезені з Кореї на територію „одної з невтральних країн", не кажучи конкретно про яку країну вони думають.

Німецький уряд знову відкладає підпис договорів

Бонн, Німеччина. — Канцлер д-р Аденауер був змушений знову відложити підписання мирового контракту з альянтами та договору про европейську оборонну спільноту. Діло в тому, що Бундесрат, вища палата німецького парляменту, рішила минулої п'ятниці звернутись до Федерального Конституційного Суду, щоб він вирішив, чи ці договори згідні з конституцією. Їх згідність з конституцією квестіонує соціялістична опозиція. Канцлер Аденауер початково думав зігнорувати це рішення Бундесрату та переслати договори президентові Гойсові до підпису, але президент запевнив провідників соціялістичної опозиції, що він договору не підпише, доки Конституційний Суд не видасть свого рішення. Тепер канцлер Аденауер рішив переслати договори ще раз до Бундестаґу, нижчої палати парляменту, та спитати, чи вона прилучується до рішення Бундесрату та чи й собі вимагає в цій справі опінії Конституційного Суду. Все це знову припинить підписання договорів на деякий час.

Вбивство шефа поліції скріпило становище Моссадека

Тегеран, Іран. — Вбивство іранського шефа поліції, генерала Магмуда Афшартуса, скріпило політичне становище прем'єра Моссадека, як про це згідно заявляють представники проурядової партії і опозиції. Публічна опінія відвернулася від опозиції, коли довідалася про жорстоку смерть бувшого шефа поліції. Маси народу віддавали останню пошану генералові Афшартусові, коли його тіло везли на лафеті з мошеї повз будинок парляменту, а пізніше на цвинтар, що находиться у підніжжя гори Ельбурз. Вже 9 незалежних послів прилучилися до 29 послів урядової Моссадекової партії. Між чотирьома арештованими генералами находиться і син релігійного провідника Кашані, який підтримував шаха в боротьбі за владу з Моссадеком.

Японський вулкан вбив 5 дітей і 60 поранив

Токіо. — На острові Кюшю находиться великий вулкан на горі Асо, який почав вибухати саме тоді, коли 400 шкільних дітей під проводом учителів звиджували один із п'ятьох кратерів цього нечинного вулкану. Вулкан викидав ляву та каміння на висоту 1000 стіп, яке спадало в діаметрі 100 стіп. Каміння вбило п'ятьох дітей та 60 поранило. Чаша цього вулкану творить площину на 15 миль широку, на якій находяться 11 сіл, а в них живуть 60,000 населення. Через цю долину проходять дві залізничі лінії.

ПОЧАЛИСЯ АНГЛО ЄГИПЕТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПРО СУЕЗ

Каїро. — 27 квітня почалися англо-єгипетські переговори в справі евакуації зони Суезького каналу. Англійську делегацію очолює амбасадор сер Ральф Стівенсон, а єгипетську прем'єр Наґіб. В переговорах беруть участь військові фахівці обох партнерів. Перше засідання тривало годину і 20 хвилин, і відбулося в приязній атмосфері. Єгипет домагається негайної евакуації англійської армії з Єгипту, а англійці думають про те, хто буде обороняти військову базу на випадок війни, бо ця база коштувала Англію 1,000,000,000 долярів. Обидві делегації студіюють пропозиції, які дістали від своїх партнерів. Прем'єр Наґіб заявив після першого засідання, що „Єгипет не має чого боятися, бо „він знає свої права і має за собою ввесь об'єднаний єгипетський нарід". Єгипет вже давніше заявив, що погодується тільки на те, щоб в Суезі залишилися англійські фахівці, які були б дорадниками в тому, як обороняти базу Суезького каналу на випадок якоїсь небезпеки.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates;	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	2.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частиною.		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РЕАЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД

По смерти Сталіна повіяло з Москви ніби якимсь іншим, мирним духом. Хоч Кремль одурив Західну Европу уже так багато разів ,почали там і тим разом говорити і писати про можливості справжнього замирення з московською диктатурою. Спочатку можна було завважити подібне і в ЗДА. Деякі американські газети почали навіть друкувати репортажі американських журналістів, що відвідували Москву, які дуже нагадували репортажі з-перед 20 років, коли то змальовувано життя в Совєтах малощо не як якусь ідилію, промовчуючи одночасно навіть такі страшні речі, як голод в Україні. Але треба признати, що тепер це тривало дуже коротко. Навіть ті журналісти, що писали з Москви, як тільки дізнались, яке враження їхні писання викликують на читачів, самі заявили, що ті враження не відповідають совєтській дійсности. Знов перестороги таких знавців совєтської політики і тактики, як Бедел Смит, бувший амбасадор до Москви, заставили американський загал тверезо глядіти на нову кремлівську „мирову офензиву". Але найбільше зробив таки сам уряд, який — хоч сам перебрав ініціятиву в справі миру — постійно підкреслює конечну потребу дальшого збросння і ніяк не дає до пізнання, що в Москві зайшли якісь радикальні зміни.

Завдяки тому всьому, ми не є свідками ніякої мирової гістерії. Є розумне й холодне вичікування на діла, по яких можна б судити, чи тим разом Кремль має бодай якусь охоту ліквідувати війну в Кореї, а з нею і на Далекому Сході. Покищо не видно, щоб на таке заносилося. Атмосфера задушна. А чи може бути вона інша, коли слухати того, що розповідають американські вояки, чи взагалі вояки Об'єднаних Націй, вернувши з комуністичного полону? Та ж навіть не знати числа тих тисячів, що вже ніколи не вернуть, бо впали в полоні жертвами комуністичних звірств! Все те американський нарід вписує тепер на рахунок Москви, бо — як заявив делеґат ЗДА в Об'єднаних Націях — війна в Кореї чи в Індо-Китаї не тривала б довше навіть одного дня, коли б цього хотіла Москва. Вона відповідає тепер перед американським народом і за те, що сталося в корейськім полоні з його синами.

Справа ця набирає щораз більшого розголосу. Навіть піднялися голоси, щоб ОН переслухали тих, хто вертається з полону про звірства, яких допускалися в полоні над ними та їхніми товаришами зброї, що вже неживі. Хочеться, щоб все те почув Вишинський. Такі настрої серед американського громадянства природні, бо отсе перший раз це громадянство має можливість провірити на своїх власних дітях те, що ділося в Совєтах з десятками мільйонів мирного населення. Це теж ставить перед американським народом питання ,чи взагалі можна миритись з такою варварською владою, як та, що в Кремлі.

Не дуже „мирно" настроює американців і пересторога перед совєтським шпигунством сенатора Вайлі, республіканця з Вискансин, голови сенатської комісії для закордонних справ. Підкомісія цієї комісії виразно заявляє, що нова кремлівська „мирова офензива" получена з посиленою шпіонажею та що так завжди було, коли тільки демократії почали говорити про потребу „замирення" і „дружніх відносин" з СССР. Вашингтонська совєтська амбасада ,яка є тут центром комуністичних підривних акцій та шпигунства, може ту функцію — каже підкомісія — легко сповняти, бо має велику свободу рухів в противенстві до американських амбасад і посольств, які є в Москві та сателітських країнах. Сенатор Вайлі пішов так далеко, що заявив від імени підкомісії, що треба тепер добре розглянути ще й таку проблему, чи ЗДА взагалі мають вдержувати надалі дипломатичні зв'язки з СССР та сателітами.

Ці голоси вказують, що ЗДА визнаються щораз краще на цілях і методах Кремлю. Щойно з такого реалізму може зродитись їхня справді реальна політика у відношенні до СССР.

На поширення і зміцнення соціяльного забезпечення

Підставовий закон соціяльного забезпечення у ЗДА пройшов уже 18 років тому, ще у 1935 році, в рямках запляновaного президентом Рузвелтом „Ню Діл-у". В наслідок цього багато американських промислових робітників включено в систему соціяльного забезпечення, яке розв'язувало справу старечої пенсії, чи пенсії для рідні після смерти хлібодавця. В тому теж включалось забезпечення на випадок безробіття для деякої частини робітників. Деякі поліпшення до цього закону внесено в роках 1939 і 1950.

Але час іде, і цей час приніс багато змін в американській господарці і в американському житті. Господарка дуже розвинулась, а життєва стопа в Америці піднеслась до височини, якої не було передше. Тож і закони про соціяльне забезпечення показались перестарілими і виказали потребу їх модифікації. Цю справу винесла Американська Федерація праці і повела кампанію за модернізацію і посилення соціяльного забезпечення у ЗДА в напрямі забезпечення на старші роки, на час безробіття і на випадок хвороби.

Пенсійне забезпечення на старші роки стало предметом атаки з двох сторін. Противники соціяльного забезпечення почали поборювати його саме в час зміни уряду у ЗДА та й висунули арґумент, що висота пенсій і так не вистарчає на прожиток, тож і непотрібно такого забезпечення. (Згідно із напрямними свобідної капіталістичної господарки підтримується думку самозабезпечення кожного громадянина у приватних асекураційних інституціях з складенням ощадностей в час років праці). Оборонці соціяльного забезпечення признають скарги своїх противників, що пенсії замалі, головно з уваги на велику звижку цін продуктів в останніх роках, проте вони підтримують це забезпечення, домагаючись лише звижки пенсійних фондів. Далі оборонці цієї системи забезпечення домагаються включення усіх родів господарки у цю систему, а головно рільних робітників, які з цього не користають. Американська Федерація Праці звернулась до Конґресу з домаганням присвятити більшу увагу справам соціяльного забезпечення й не дати себе перемовити лабіїстам, які з різних причин протиставляться обезпеченевій системі. В цю систему треба теж включити всіх тих, які нагло стали нездібними до заробітку.

Інша категорія забезпечення — це забезпечення на час безробіття. Останні десять років доброї господарської конюнктури повинні дати ще більшу зорганізовану відпорність на час, коли може прийти хвиля безробіття. Головно неоправдані є атаки тих людей, які забезпечення на час безробіття називають ласкою.

Забезпечення на час хвороби стало актуальне з хвилиною покликання президентом спеціяльної Комісії по справам потреб здоров'я народу. Ця комісія перестудіювала це питання з докладним розглядом таких проблем, як потреба лікарів, дентистів і мед-сестер, потреба лікарень та й видала свої рекомендації для деяких районів. Але більшість членів Комісії в питанні про фінансування коштів медичного убезпечення, з уваги на страх перед конфліктом з Американським Медичним Союзом, підтримала так званий „добровольчий" медичний плян.

Американська Федерація Праці не задумує входити в боротьбу з Американським Медичним Союзом. Але знаючи проблему, вона вимагає загальної програми для забезпечення на час хвороби і згоджується на волюнтарний плян, лише там, де „споживачі", чи ті, які користають із убезпечення мають доступ до контролю системи. Це не означає „соціялізації" медичної практики, бо кожний хворий і теж кожний лікар матиме право „вибору".

При цьому Американська Федерація Праці висловила побажання, щоб Конґрес почав негайно акцію для збільшення лікарського стану. Це можна зробити загальною допомогою медичній освіті, як мед - сестерській ,так теж фінансуванням студій потребуючим допомоги. Збільшення медичного персоналу вимагають не лише потреби здоров'я у ЗДА ,але теж американські оборонні потреби.

Близьке майбутнє покаже, як віднесеться до тих усіх важливих проблем Конґрес.

На всякий випадок від розв'язки цих проблем залежить у великій мірі напрям розвою американського суспільного життя.

Т.

Н. Щербина

Значення совєтських каналів

Будування велетнів, гідроелектростанцій і каналів, підняло на ноги ввесь СССР. Сотні найрізноманітніших виробень, фабрик, трестів посилають різні будівельні матеріяли до місць запроєктованих великобудов. Якщо взяти тільки будування Південно-Українського та Північно-Кримського каналів, то й для них, як повідомляє „Радянська Україна", „ з усіх кінців країни безперервним потоком ідуть ешелони з матеріялами, механізмами, устаткуванням, лісом, цементом та іншими матеріялами". З Дніпродзержинська і Дніпропетровська надходить кутове залізо, з Одеси, Умані та інших міст України — покрівельні та лісоматеріяли, з Миколаївської машинобудівної виробні — бульдозери, шостикубові скрепери, з Брянська — важкі ґрейдери, з Кременчука — розпушувачі, з Ярославської области — котки та інші вантажі.

Далеко більше йде звідусіль будівних матеріялів до будов широкого маштабу, як до Головного Туркменського каналу та до „Сталінградгідробуду". Україна вкладає в те будівництво велику частку виробів своєї промисловости. За повідомленням тієї самої „Радянської України", „майже щодня з різних промислових міст України надходять на будівельні майданчики різні машини і механізми, виготовлені підприємствами братньої Української республіки. На трасі майбутньої великої водної маґістралі можна зустріти землерийні механізми, виготовлені Осипенківським заводом, дорожні машини, високовольтні ізолятори, потужні бетономішалки з Слов'янська, паротяги і електровози з Ворошиловграда й т. ін." В інших числах „Радянська Україна" (з 6-го березня ц. р.) підтверджує це в замітці про місто Слов'янське: „Багато підприємств міста дають свою продукцію великим будовам комунізму на Волзі Дніпрі і Аму-Дар'ї. В цьому році їм відправлені десятки вагонів високовольтних ізоляторів, електроарматури, метлахських плит, м'якої покрівлі". Крім того, Слов'янська машинобудівна виробня відправила до „Куйбишевгідробуду" п'ять бетономішалок, дозатори для автоматичного звожування матеріялів при виробленні бетону, а до „Сталінградгідробуду" — дванадцять комплексів віброхоботів, спеціяльних пристроїв для подачі бетону до місця укладання його. З Закарпаття йдуть до Москви та до різних місцевостей великих будов: закарпатський ґраніт, андезит, ліпарит, мармур. На Закарпатті видобувають щороку понад 200 тисяч кубометрів різного будівного, переважно кам'яного, матеріялу, що йде на брукування вулиць, майданів та на підмурки під висотні будинки Москви. Загнуздані стахановською вуздечкою, компартії, закарпатські робітники кар'єрів під Мукачевом набагато перевищають пляни видобутку андезетних шашок і брущатки, виконуючи, як пише совєтська преса, „почесні замовлення Москви" та „великих будов комунізму".

Як коментує совєтська преса, завдання новобудов: обводнення і зрошення посушливих місцевостей, перевіз вантажів, електрифікація населених місцевостей і залізниць, створення електромолотарних пунктів, електрифікація тракторів, запровадження в дію електрокомбайнів та інших електрифікованих машин.

Безсумнівно, в мирний час канали виконуватимуть ролю шляхів сполучення і засобів зрошення посушливих областей, припустім, на півдні України для розвитку бавовнярства. Та це робитиметься не на користь населенню, а, навпаки, для визиску того населення і для вигоди совєтському державному капіталізмові. Такого роду обводнення буде новою формою визиску української людности і засобом збагачення совєтської державно-капіталістичної системи за рахунок українського населення.

Треба ще зважити, скільки нових робочих рук потрібно для здійснення ґрандіозного пляну будівництва. Як поповнити нестачу робочої сили? Та комуністична верхівка СССР без будь-якого роздумування дає собі раду і з цим, удаючись до канібальського способу вербування робітної сили, вважаючи населення СССР за дикунів, чи правдивіш, за звірів, на яких можна полювати серед білого дня, з корисною метою. Тому саме, в зв'язку з широкими маштабами будівництва з кінця минулого року в СССР, розшаленілася знову ненависть. Знову органи безпеки почали ганятися за привидами „внутрішніх ворогів"! Хіба не потребами будівництва можна пояснити новий наступ комуністичних держиморд на беззбройні і безборонні удержавлені маси робітників, службовців, колгоспників? Так, безперечно, тільки цим і можна пояснити новий наступ на народні маси. Совєтський уряд висунув проти народів СССР нові обвинувачення в „націоналізмі", в безгосподарності, в „сіонізмі", в політичній розз'явкуватості, в космополітизмі, в „шпигунстві на користь Англії та Америки". Все це емведівський, сталінсько - берієвсько - маленковський „господарсько - політичний" маневр, огидний політичний шантаж купки комуністичних диктаторів, знущання з перетворених на кріпаків народів Совєтського Союзу. Водночас ці обвинувачення є не що інше, як фіктивний, злочинний кредит совєтських диктаторів пред'явлений народам СССР, трудящим масам совєтських національних республік, кредит на одержання від народів СССР масової, неплатної робітної сили на надсильні роботи на „будовах комунізму".

Не треба забувати, що офіційно оголошені страти кількох осіб, або повідомлення про „винуватців" завжди супроводиться виарештуванням, під приводом „викриття" якоїсь „змови", тисячів, а то й десятків тисяч, людей, що їх, як неплатних рабів, постачають „великим будовам". Амнестія, що її нещодавно оголосив совєтський уряд 15-ом лікарям, є тільки політичний, „виправдальний" маневр совєтських диктаторів, запроваджений Сталіном. Цей маневр означає, що насильне вербування неплатної робітної сили на найближчий період вже закінчено і злочинства проти народу треба „виправдати". Чорну „роботу" зроблено і руки вмито.

А хто повірить запевненням совєтських офіційних кіл у виключно мирному призначенні заплянованих і здійснюваних на підсовєтських землях великих будов? Поспіх, з яким провадять це будівництво, зраджує голословні запевнення. „Скорочувати строки робіт на будовах комунізму" — гасло комуністичної партії, а слідом за нею і — партосередків будівних організацій — реалізується і усією силою. Галас навколо великих будов з „мирними цілями" є тільки фіговий листочок, за яким приховується щось інше.

Головна мета будування совєтських каналів аж ніяк не мирна, а тільки воєнно-стратегічна. Цим і пояснюється поспіх будування. Совєтський Союз, на випадок нової війни, до якої він ввесь час гарячково готується і яку він почне або спровокує, хоче забезпечити себе водними шляхами на підвладних йому просторах. Під час двобою з противником совєтські залізниці то там, то сям можуть бути зруйновані. Водні шляхи заступлять їх. До місцевостей боїв ними пливтимуть: зброя, спорядження, харчеві продукти, війська.

Стратегічне значення совєтських каналів полягає також у тому, що вони проходять головними маґістралями всередині Совєтського Союзу і незабаром об'єднають своєю системою ввесь головний обшир СССР — від Білого — через Чорне море — до півдня Кавказу, на турецькому кордоні, від Аральського моря — через Каспій і Волгу — до Балтицького моря, від Уралу — через Єрусланівський канал, Волгу, Дін, Озівське й Чорне моря — до Балкан.

Єдиною системою водних шляхів будуть об'єднані: Північ Росії, Середня Азія, Кавказ, Крим, Україна, сателіти СССР. До цієї водної системи буде включено ріки: Серет і Дунай з його допливом Олтул (Румунія). Совєтські судна матимуть вільний прохід до Архангельська, на Білому морі, до болгарських портів, на Балканах, до західніх кордонів Румунії — через Дунай.

Поспіх будування каналів є прагненням совєтських верховодів якнайшвидше завершити об'єднання головних вузлів усієї системи совєтського водного шляху.

Зворотний бік цього поспіху — **в і й н а**.

На Великдень у Ковентрі

(Від нашого кореспондента з Лондону)

Цього року Великдень припав того самого дня, що й за Григоріянським календарем. Це добре сталось, бо еміґранти не чують себе добре, коли бачать, як місцева людність святкує, а наш Великдень щойно пізніше .Буденний вигляд міст і людей, як це буває на наше Різдво, руйнує святковий настрій наших краян.

Ковентрі... Від цього міста німці створили за II Світової Війни нове слово — „Ковентрувати". Це значить: так зруйнувати бомбами, щоб від міста майже нічо не лишилося. Гітлер мав причину, коли посилав ескадру за ескадрою своїх літунів бомбити Ковентрі. В цім місті є більше як 14 автомобілевих фабрик, не кажучи вже про інші підприємства. Тут є знаменита фабрика тракторів Ферґесона, що постачає свої вироби на ввесь світ і робить постійні винаходи, щоб задовольнити вимоги хліборобської культури в країнах Азії і Африки.

Хоч Гітлер нахвалявся „стерти з лиця землі" міста Британії і зокрема поруйнував дуже Ковентрі, одначе це місто ожило і багато своїх ран уже успішно вигоїло. На підприємствах міста працюють наші українці. Багато з них мусіли працювати і на Великдень, щоб уможливити своїм англійським колеґам виїхати до рідні в інші міста в час свят. — Є тут представлена ціла Соборна Україна, від Кубанських степів, аж за Карпати. Розірвані історією і викинені війною з рідного краю наші українці пізнають тепер себе взаємно і бачать, що, напр., мова чернігівця ближча до народної мови закарпатських українців, ніж мова буковинця або галичанина.

Українці в Ковентрі вже обжилися. Є їх тут коло 600 осіб. Із них коло сотні вже мають свої власні доми, коло яких є городці, дбайливо перекопані, приготовані для „аґрикультури". Нація з давньою хліборобською традицією, українці люблять землю і хочуть бачити плоди своєї праці. Земля в Ковентрі червона, неродюча, але українська рука старається добути з цієї землі все, що можна. Англійці-сусіди дивляться, як наші люди працюють на своїх городах, і пильно переймають усе від українців.

Один наш українець, що раніше працював у сільському господарстві у фармера казав: „Для моїх товаришів праці — англійців з міста — я був просто „ґеній". Я умію косити, умію в'язати снопи, знаю, як коні запрягти, умію корови доїти і навіть на бджолярстві розуміюся. Вони дивувалися, де я того „мистецтва" навчився. Я казав, що за моїх часів над Дніпром кожний селянин умів сам у себе в господарстві всяку роботу робити".

Я приїхав уже після відправ у церквах і прийшов до приятелів розговлятися. Стародавнє „Христос Воскрес" і „Воістину Воскрес" радісно хвилює серця земляків, що зібралися до столу. Жіноцтво згадує в душі милих серцю членів їх родин, що десь в Україні, а може й за Уралом поневіряються, і в очах блищать сльози.

В добі Руїни побував в Україні учений німець Гербіній, який бачив Київ на Великодніх Святах. У своїх споминах він описав наші звичаї, особливо йому уподобалося христосування, і він переклав ці слова на латинську мову: „Хрістос ресуррексіт! Ре вера ресуррексіт!"

Чим живуть українці в Ковентрі? На жаль, громадське життя тут не розвивається нормально, через розбиття громадських організацій. Є тут відділ СУБ і Об'єднання, але їх діяльність мінімальна. Гуртуються наші люди біля своїх церков: греко-католицької і двох православних. Наші люди ніяк не можуть звикнути до виробленої серед англійців релігійної толеранції і всякі церковні розходження приймають трагічно. Між тим, тут таки в Ковентрі, між англійцями є члени різних церков і ніде нема спорів „чия віра краща". Цей брак толерантности виявляється і в політичних відносинах. Від того виходить велика шкода для нашої справи. Люди живуть собі по своїх кутках, не дискутують між собою, отже не виробляють самостійних поглядів, тільки повторюють безкритично, що ,пише та або інша партійна преса.

Зустрів тут я своїх близьких земляків, з тих околиць, де я народився. Вони — нові еміґранти, що прожили велику частину свого віку під комуністичною диктатурою. Згадали кожний потічок і річку в рідній околиці, кожну могилу степову та спільних знайомих, із яких уже багато попрощалося з цим світом, а велике число покинуло рідну країну.

Нові еміґранти мають гостре чуття туги за батьківщиною. Їм здається, що „може завтра" вернуться додому, на тихі води, під ясні зорі... Співають тужливих пісень і любуються прекрасними писанками, що їх мистецьким способом розмалювала одна українка із Рахова (Карпатська Україна).

Нагостювавшись у милому товаристві і ще досита не наговорившися, мушу прощатися:

„Дай Боже, щоб на той рік у себе дома святкувати Великдень! Пам'ятаєте, що у нас казали аж до Вознесення при зустрічі — „Христос Воскрес"?

П. А.

Ольга Мак

СТОЛИЦЯ ГОЛОДНОГО ЖАХУ

(До двадцятої річниці голоду на Україні)

Нариси

(5)

Між жадаючими хліба і між хлібом стояли тяжкі перешкоди: непевність, холод, ніч, втома, вуркагани, „доблесна" міліція, що нагайками розганяла всякі черги до 6-ої год. ранку, ну, і нарешті сама маса жадаючих. Отже, щоб мати не хліб, а тільки надію його добути, треба було насамперед розвідати, до котрих будок хліб завтра (саме завтра, а не сьогодні) привезуть. Треба було вийти увечорі і пошукати, де організується невловима черга. Треба було намерзнутися і не доспати ночі, навідуючись щогодини на місце майбутньої „атаки". Треба було уникнути зустрічі з вуркаганами і міліцією. І накінець, — що було найважче, — треба було тримати „спільний фронт" зі своєю чергою і не допустити, щоб зорганізувалася інша.

Практично, це виглядало так: як тільки стемніло, треба було йти туди, де знаходився комерційний хлібний кіоск. Не до самого кіоску, ні, а в бічну коло нього вулицю. Там уже ходили нужденні, які вдавали, що дихають свіжим повітрям і насолоджуються природою. Ви підходили і питали просто, без пояснень:

— Хто пише!

— Он там! — і вам показували якусь особу.

Ви йшли до неї:

— Ви пишете?

— Я.

— Пишіть мене: Іван Жук, — чи там — Марія Струк.

Особа вас записувала і казала:

— Сотня шоста, десяток третій, номер дев'ятий.

Або:

— Сотня чотирнадцята, десяток перший, номер два.

В першому випадку означало, що ви є в черзі п'ятсот двадцять дев'ятим, а в другому — тисяча триста двадцятим.

Черга мала своє „начальство" — „сотників" і „десятників" та ще й „заступників". „Заступники" вибиралися для певности і для контролі, бо ж „сотник" або „десятник" могли не прийти в потрібний момент, або дописати своїх рідних чи найомих. „Сотники" мали списки „десятників", „десятники" — десять своїх „рядовиків". Такі ж списки мали і „заступники". Коли ви приходили так, що були першим в сотні або десятку — ви автоматично діставали „звання". Як клейноди влади, вам вручали обгризок олівця, клаптик паперу і наказували тримати порядок. Ото ж треба було виконувати свої функції так довго, поки не приходила черга на іншого „сотника" або „десятника" Тоді треба було віддати олівець, а самим іти найкраще додому. Залишатися коло кіоску небезпечно з огляду на міліцію.

Прийшовши додому, не треба було дуже роздягатися чи роззуватися, а вже зовсім не можна було віддаватися спокусі сну, що по нічній прогульці на морозному повітрі морив з особливою силою. Адже щогодини треба було побігти до кіоску і дізнатися, чи не виникли якісь несподіванки. Несподіванки були різні: могла зробити облаву міліція, могла прийти достовірна вістка з пекарні, що хліба сюди не привезуть, і нарешті, — що було найстрашніше, — могла повстати нова черга. В першому і в другому випадкові не можна було робити нічого, але в третьому треба було скоро орієнтуватися. Якщо в першій черзі ви були записані в другій сотні, а в другій черзі писали вже сьому треба було всіми силами боронити прав першої черги.

Арґументи:

— Оце так! Значить, одні цілу ніч не сплять, а другі вилежуються а тоді приходять над ранком і хотять бути першими?!! А не діждуть! Не пускайте їх, люди, паразитів! Хай роблять так, як ми! Хай не посплять ночі, як хотять хліб їсти!..

Коли ж, навпаки, в першій черзі ви були в п'ятій сотні, а в новій пишуть щойно другу, треба приєднатися до другої.

— Правильно, правильно! Що ж це — з вечора тут сиділи?!! Можна і над ранком записатися. Через них, паразитів, чоловік не може ночі поспати. Позаводили порядки! Спекулянти! Вони тільки те й роблять, що ночами по чергах шляються, а вдень дрихнуть на перинах. Давайте нову чергу!..

Однак, лаятися в голос не можна, бо, як прийде на крик міліція, то розжене і перших і других, а натомість ще пізніше прийдуть треті. Лакомих на хліб є багато!..

В черги дозволено уставлятися о шостій годині ранку, хоч хліб привозять не раніше, як о восьмій, а найчастіше в десятій — одинадцятій. Але люди приходять ще далеко перед шостою, щоб бути на місці. Бо пізніше, навіть коли черга уставиться в порядок без пригод, люди стоять так щільно, що пропхатися „на свій номер" є дуже важко. Отже, як тільки заревуть на шосту годину гудки, біля кіосків падає „команда":

— Перша сотня, ставa-а-ай!

— Перший десяток! — підхоплюють „десятники".

— Другий десяток!

— Третій!..

— Ей, бабоньки, хто з другої сотні?.. З другої сотні хто? Давайте сюди!..

— А де ж наш десятник? Нема! Ой, горе, і заступника нема! Де ж це їх холєра потаскала?!! Гей, десятник восьмого десятку з першої сотні!.. Нема!..

— Є,є, не кричи, бо розделешся! Успієш. Ставай, баби! Як прізвище?

Черга видовжується, загинаючись за один, потім за другий і навіть за третій ріг кварталу, обхоплюючи його, мов кліщами. Люди тісно тримаються одне за другого, прилипають до стін, творячи нерозривний ланцюг. Погано буває, коли в чергу влізе хтось завошивлений в такій мірі, що за нього триматися не можна. Тоді черга розривається, а це може мати прикрі наслідки...

Але ще буває гірше, коли створиться дві черги. Боротьба починається відразу, перед тим ще, як привезуть хліб. Два безконечно довгі крила людей уставляються в протилежні від дверей склепу сторони і починають перти одні на других. Під натиском останіх передні сотні першої і другої черги вигинаються, мов середина лука, відриваються від стін і нарешті, змішавшись в безладний натовп, вискакують геть. Плач, крики прокльони переходять в бійку, і повстає безголов'я.

Та найгірше починається, коли привезуть хліб. Тут уже люди звіріють цілком, перетворюючи чергу в справжню Содому і Гомору. Властиво тоді вже витворюється не черга, не дві, а три. Кричить одне крило, кричить друге, кричать і ті, що їх випхнули, а до них долучаються ще й одчайдухи, які не були записані ні в одній, ні в другій черзі, але, користаючись з загального замішання, намагаються проскочити до склепу першими.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

„УЩІЛЬНЕННЯ РОБОЧОГО ДНЯ"

Читаємо „Радянську Україну" (з дня 9 квітня) і на першій сторінці бачимо кореспонденцію з Дрогобича „Цінне починання". Що це таке? А ось що! „На Опарському промислі, з ініціятиви оператора - комсомольця Степана Лецуняка зародився і шириться рух за максимальне ущільнення робочого дня". Суть цього „ущільнення дня" полягає в тому, „що кожен робітник опановує суміжну професію і цим самим максимально ущільнює робочий час. Раніше, наприклад, газозварники працювали з малим навантаженням. Опанувавши слюсарну справу, вони виконують суміжні слюсарські роботи. Оператори обслужують замість 8 по 11 і 13 свердловин". Автор кореспонденції пише, що „новий почин приносить значний економічний ефект". Це правда, але яку користь мають з того робітники, коли промисл „щодня перевиконує на 30% графік видобутку і транспортування газу", — про це автор не згадує...

„ЛЬВІВ ПРАЦЮЄ ЗА МЕТОДОЮ КОЛЕСОВА"

Василь Колесов — це „знатний токар Середньо-волзького верстатобудівного заводу", і його методу „впроваджують масово на металообробних підприємствах Львова". Із поданих прізвищ токарів, виходить, що у Львові працюють не українські робітники. Ці прізвища такі: Карлов і Ємельянов. Вони то своїм „швидкісним" темпом підносять норми і для всіх робітників, поліпшують „якість роботи", але не поліпшують їхнього життя.

„ДВА СЛОВА ПРО ПЕРЕВІРЯЮЧИХ"

Дм. Рубан пише з Ужгороду фейлетон під заголовком „Верхогляди", це значить про совєтських наставників. Автор нарікає на совєтських урядовців, які наказують своїм підвладним вивчати комуністичну ідеологію, але самі не знають навіть того, що „неп" не був 1933 року, тільки в двадцятих роках. Свій фейлетон Рубан закінчує так:

Два слова про перевіряючих. Про них теж варто сказати. Недавно на пленумі обкому партії в Ужгороді начальник обласного управління зв'язку тов. Є. Михайленко висловився так:

— Це добре, що нас, комуністів, час від часу перевіряють, як вчимося. Така контроля підвищує почуття відповідальності, дисциплінує. Але мені здається, що для того, щоб когось перевіряти, треба й самому дещо знати.

Але в нас ще є працівники, — вів далі промовець, — які не збагнули цього. Якось викликає мене інструктор обкому партії тов. Серцов і починає розпитувати, над чим я працюю. Я йому давай все щиро викладати: що читав, що читаю, що засвоїв, а що не зовсім розумію. Розмовляю, так, як із старшим товаришем, розповідаю так, щоб уяснити деякі складні питання. І, розумієте, тільки я на важкі місця повертаю — мій співбесідник все далі й далі від них. Ясно: товариш твору не читав і сказати мені нічого не може. Йому аби швидше відмахнутися від затяжної розмови...

А потім з'ясувалося, що тов. Серцов — слухач вечірнього університету марксизму-ленінізму. Вже на другому курсі. Тільки біда в тому, що на заняттях він бував лише кілька разів і ще не здав з початку навчання жадного заліку. Йому, бачите, ніколи — все в командировках, роз'їжджає, інших провіряє...

Так і живуть верхогляди. Кого вони обманюють? Себе обманюють.

А ме додамо, що й сам автор себе оюманює, коли гадає, що його писанина щось поможе. Після неї можуть покарати якогось одного чи двох совєтських „верхоглядів", але система обманювання всіх і вся залишиться далі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Річні збори Товариства Українських Правників у ЗДА

В Ню Йорку, дня 29 березня 1953 року відбулись Річні Загальні Збори Тов. Укр. Правників у ЗДА, якими провадила президія під головуванням д-ра Костя Панківського. Звіт із діяльности від 2. червня 1951 р. по 29 березня 1953 р. (майже два роки) дав урядуючий голова радник д-р Богдан Дзерович та секретар д-р В. Томків, повідомляючи присутніх, що голова товариства д-р Ганкевич, через недугу від кількох місяців, не міг явитися на збори, однак прислав їм свій привіт.

Зі звіту видно, що стан українських правників в ЗДА, представляється так, що всі працюють фізично, деякі молоді правники ходять на студії, а старі є без заробітків. Крім реєстрації правників, проживаючих в ЗДА та внесення прохань про прийняття на працю старших віком в наших забезпеченевих товариствах, на яке відгукнувся лиш УНСоюз в Джерзі Сіти управа звернулась про поміч перекваліфікації правників до Східньо - Европейського Фонду, де передано виповнені анкети та ожидається від довгого часу відповіди. За підчисленнями товариства перебуває в ЗДА около 400 українських правників, з яких занотовано 211 імен, в товаристві зареєструвалось 92-х та виповнило анкетних листків 63-х правників. Пороблено заходи заснувати відділи в Дітройті, Филаделфії та інших місцевостях, як також держиться контакт із подібнем товариством в Торонті, Канада, під головуванням д-ра Шипайла. Секретаріят вислав 310 письм, 589 друків та одержав 122 письма. Відбуто 6 рефератів - доповідей на правничі укр. й інші теми, де виступали: доц. д-р Г. Фединський, проф. Окіншевич, проф. Гришко, проф. Яковлів, д-р Шахнович та інші. Товариство намітило видання Бюлетеня та обрало слідуючу редакційну колегію: доц. д-р Г. Фединський, д-р Яр. Падох та д-р Б. Томків. Намічено з нагоди 30-ліття СУ Адвокатів видати Альманах, видання, призначене для вдержання зв'язку між укр. правниками, розпорошених в світі. В дискусії звернуто увагу на суспільну опіку непрацюючих правників, зв'язок із правниками професіоналістами Америки українського походження та на проблему приросту й заінтересування правом укр. студентів, конечно потрібних в Україні.

Після звітів управи, контр. ком., суду та статут. комісії і уділення абсолюторії, до управи обрано слідуючих п. п.: голова д-р Б. Дзерович, члени: д-р Рогуцький, д-р Лозинський, д-р Волощук, д-р Деменчук, д-р Криштальський, д-р Троян, заступники: д-р Зазуля і суд. Шпитко. До Контрольної Комісії: д-р К. Панківський, радник Голюка та д-р Налисник, на заступника мгр. Пашко. До тов. суду обрано п. п.: д-р Шахнович, д-р Падох, д-р Михайлів, на заступника мгр. Залуський. За великі заслуги для правничого зорганізованого життя нагороджено титулом почесного члена д-ра Ганкевича.

Д-р Ол. Соколишин.

Вшановано пам'ять Ісаака Мазепи.

В неділю, 12 квітня ц. р. відбулася старанням Комітету Демократичних Організацій міста Ню Йорку Жалібна Академія, присвячена пам'яті проф. Ісаака Мазепи, колишнього голови Уряду Української Народньої Республіки та голови Виконного Органу Української Національної Ради, для відзначення першої річниці його смерти.

Життєвий шлях Покійного представив у своїй доповіді полк. В. Кедровський, — трудний шлях людини, яка все життя прямувала до одної мети, непохитно із відвагою справжнього Лицаря Ордену Залізного Хреста. Цією метою була Самостійна Соборна Українська Народня Республіка.

Споминами про Ісаака Мазепу, як діяча, на тлі політично-партійного життя, поділився Іван Паливода.

Про відношення Мазепи до проблем закордонної політики говорила Мілена Рудницька, накреслюючи в дуже основній доповіді пластичний образ Покійного, як державного діяча великого маштабу.

Полковник генштабу А. Валійський говорив на тему „Ісаак Мазепа і військо", а В. Дубняк віддав пошану пам'яті Покійного в імені молоді.

Академія була дуже дбайливо підготована, а її програма стояла на високому рівні. Всі доповіді разом дали ясну картину громадського діяча, державного політика, людини залізної волі, чистого характеру, великої громадської відваги, — людини, яка не боялась відповідальности, яка все своє життя присвятила праці для здійснення Української Державности.

Дійсно визначні особистості не користуються дешевою популярністю і не женуться за нею, тому їх оцінюють в повній мірі не за життя і не одразу після смерти. На таких людей треба дивитись з віддалі часу, часом дуже великої. Тому, очевидно, небагато людей прийшло віддати пошану пам'яті Ісаака Мазепи. Не будемо згадувати про окремих осіб, які здавалось би, мусіли б бути присутніми на Жалібній Академії, а яких ми не бачили на залі. Але те, що не всі українські організації вислали своїх представників і не найшли потрібним офіційно взяти участь у вшануванні пам'яті голови Виконного Органу УНРади, не може бути інтерпретоване інакше, як прояв політичної недозрілости.

Олександра Животко.

Шікаго, Ілл.

Писанка для залишенців.

Наше місто переповнене листами УККА і ЗУАДК в справі писанки для залишенців.

На мої руки слідуючі особи зложили на листу ЗУАДК: Степан Куропась $10; А. і Богдан Білинський $8; Осип Тифлієвич і Н. Ніколс по $5; о. М Козарійчук $4; Юрко Олішкевич, Микола Єлико по $3; Теофіль Ольшанський, інж. Смітюх, В. Нагірняк, Феодор Курпіта, І. Трачек, д-р Юліян Вассиян, Іван Кравс по $2; Наталія Каменецька, інж. Кость Кобрин, Людвік Дельвіг, Ілярій Бучацький, Альфред Джемкіс, Карло Трачек, Марія Дачишин, інж. А. Бережан, Василь Іващук, Ізидор Шкварок, Альбіна Бойчук і Гриць Масник по $1. Разом $64, які вислано до ЗУАДК-у.

Степан Куропась.

Гартфорд, Конн.

Спільне Свячене.

Заходами Українсько-Американського Горожанського Клюбу і відділу ООЧСУ, відбулося в неділю 10 квітня ц. р. спільне Свячене.

Не зважаючи на погану погоду того дня, заля Укр. Ам. Гор. Клюбу була заповнена. Чотири ряди столів були густо обсаджені гостями. Свячене відкрив голова Ради Директорів Клюбу — п. М. Мединський, вітаючи присутнього отця пароха, представників організацій і гостей. Обряду посвячення дарів Божих довершив місцевий греко-католицький парох о. дек. С. Баландюк, який рівнож виголосив коротку, відповідну до хвилини промову, порівнявши страждання Спасителя з стражданнями українського народу, а страждання Божої Матери зі стражданням мільйонів українських матерей, яким новітній Ірод помордував їхніх дітей.

„Але так, як скінчилися терпіння Богородиці з хвилиною воскресіння Її Сина, так само скінчаться терпіння українських матерей з хвилиною воскресіння України" — говорив промовець.

Аранжером святкової імпрези був п. І. Чернига — керівник місцевої української радіо-програми. Побажання гостям складали представники поодиноких організацій, а саме: п. Р. Романишин від ООЧСУ — п. В. Гафткович від УКК — п. Янішевський від Укр. Ам. Гор. Клюбу і п. Е. Гомотюк від УНС.

Святочну трапезу закінчено молитвою, але після того ще довго лунали на залі веселі співи, жарти і музика.

В милій товариській атмосфері весело проходив час і люди не радо розходилися додому.

Добре було б, коли б такими імпрезами зацікавилася молодь згуртована в Пласті чи СУМА і замість зачасто влаштовувати забави, дала одну - дві вечірки такого характеру, як було Свячене.

Такого роду імпрези є дуже добрим чинником виховання, бо вони зближують до себе людей, дають змогу хоч на короткий час забути про щоденні турботи, пригадують нам нашу традицію, з'єднують нас духово з Рідним Краєм і викликують приємні спомини про безжурність наших юних днів, а найголовніше — дають нагоду нашій молоді, яка виросла або родилася вже на чужині, пізнати звичаї українського народу, його культуру і традицію і тим самим виховувати її в українськім дусі.

Яро Трос-кий.

ВЕСНА І ВИШИВКИ

І знову весна... І знову серце прагне в уяві повернутися туди, на рідну землю, згадати наші поля, наші села, наші звичаї... І знову в серці туга за рідним, за своїм, за незнищимим...

Багато речей нагадують нам нашу батьківщину, багато є споминів, яким не треба нічого для нагадування, бо вони вічно живуть у нас... Але добре зійтися докупи, згадати те, що було колись і показати молоді, як жили, бавилися і розважалися ми там, вдома... Показати їм, що наше мистецтво, наша вишивка має величезну художню вартість скрізь — на сорочці в народному строї і на модерній бальовій сукні... Піднести в них інтерес і пошану до цього скарбу і спадщини наших мам і бабунь — і показати як можна його вжити і тут, в Америці, щоб вирізнити себе серед дешевого мотлоху фабричних стандартних виробів і одразу набрати елегантности високої марки...

Минулий вишиваний баль Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки показав, що більшість наших пань ще вважає вишивку тільки придатною для блюзок... Але цього сезону, всі найбільш модерні крамниці повні суконь, вишиваних і по спідниці і на рукавах і навколо шиї — але вишиваних не нашою вишивкою, не нашим стилем, не нашими красками. Не тому, що американки не хотіли б вживати нашої вишивки, а просто тому, що вони її не знають, що ми не показали їм її.

Наші студентки, дружини наших лікарів та інженерів, художників і співаків, наші артистки, що виступають прилюдно, — всі повинні мати бодай одну гарну вишивану сукню, в якій можна піти серед найбільш вибране товариство, в театр чи в нічний клюб — і безперечно, така сукня буде більшою сензацією і притягне більше уваги, ніж стандартна машинова вишивка на звичайних сукнях. Треба тільки, щоб вишивка була уложена із смаком, краски підібрані вірно — і наше мистецтво само заговорить про нас, засяє своїми барвами, яких ще не переміг ніхто — і підкреслить нашу культуру і нашу звичку і любов до краси.

На минулому вишиваному балі Об'єднання Українських Жіночих Організацій показалося, що молодь жвавіше і щиріше обізвалася на поклик зберігати і демонструвати американцям нашу вишивку. Цікаво, чи і на цей раз саме молодь буде тими, що підтримують і прядуть далі нитку нашої вишивки, що почин їй поклали натруджені руки наших мам? Чи українська селянка мала більше часу і менше працювала, ніж тепер ми, тут в Америці? Але вона знаходила і час і сили на те, щоб показатися в добре вишиваній сорочці і між селянками завжди був тихий, ніде не оголошений конкурс на найкращу вишивку. Об'єднання тепер робить цей конкурс одверто і навіть дає за нього нагороди... Хто виграє їх? Це покаже вишиваний баль, що відбудеться 16 травня в великій кристальній залі Мангеттен Плаза...

Та Об'єднання хоче підтримувати і загальний смак в жіночому одязі... Тому вирішено дати також три нагороди і за найкращу бальову сукню — бо на гарному смаку базується все наше мистецтво, на доброму смаку і на умінні гарно носити гарні речі. Це — те, по чому нас зустрічають і про нас судять з першого погляду в кожному товаристві...

Отже, ми чекаємо — хто виграє обидва конкурси?

Л. І.

КОМУНІКАТ

Капітула пропам'ятних Відзнак 1. Української Дивізії Української Національної Армії та битви під Бродами, подає до загального відома про зміну 9. та 10. точок правильника Капітули, які тепер звучать так:

Точка 9.

а) Відзнаку 1. Української Дивізії можуть одержати всі колишні старшини, підстаршини і стрільці Дивізії, що належали до її складу неменше одного місяця в часі від 17. 7. 1943 до 8. 5. 1945 рр.

б) У випадку, коли член Дивізії, якому прислуговує право на відзнаку, згинув у бою, пропав без вісти або помер, відзнаку видається найближчій родині (батько, мати, дружина, діти, брат і сестра) впавшого в бою, пропавшого без вісти або померлого, — на його ім'я, без права ношення відзнаки.

в) автентичність вояка та родини мусить бути потверджена щонайменше двома членами дивізії.

г) Щоб одержати відзнаку, треба внести на адресу Капітули заяву з такими даними: прізвище й ім'я, адреса, дата народження, сотня і полк, час служби (від дня...... до дня........), прізвище сотенного, прізвища двох осіб, які можуть потвердити правдивість даних та власноручний підпис.

Точка 10.

Відзнаку битви під Бродами можуть одержати лише учасники, а у випадку їхньої смерти або пропажі без вісти, відзнаку одержує на ім'я учасника найближча родина (т. 9. п. б.), без права ношення.

Ціна відзнаки 1. УД: у В. Британії 5 шіл., Австралії 7 шіл., Німеччині 3 НМ, в ЗДА і Канаді 1 дол., в інших країнах рівновартість 1 амер. доляра.

Всі заяви з належитістю висилати на адресу:

KAPITULA,
49. Linden Gardens,
London W 2, — England

В Німеччині заяви і гроші висилати до уповнов.:

W. KOZAK,
Verlag. „Molode Zytia", — Muenchen 2, Dachaerstr. 9/2,

В ЗДА до уповнов.:

R. DOLYNSKY,
319 East, 5-th St., Apt. 18,
New York 3, N. Y.

По одержанні заяви і належности Капітула вишле відзнаку разом з виказкою і правильником Капітули.

Відзнака битви під Бродами буде видана в місяці червня 1953 р. Про її появу буде подано до відома у пресі.

За Капітулу:

М. Длябога, голова;
М. Карпинець, секретар.

Чи Ваші Діти належать вже до Українського Народного Союзу? Якщо ні — впишіть їх ще сьогодні й вони колись будуть Вам вдячні за це.

ПОСТАНОВА НАРАДИ ФРАКЦІЙ УНРАДИ

Відповідальні представники фракцій УНРади розглянули на окремій нараді 21 квітня 1953 року виступи часопису „Меч і Воля" ч. 8, органу УНГ на чолі з п. Бульбою-Боровцем, проти особи виконуючого обов'язки голови У. Н. Ради п. І. Багряного. Стверджуємо, що цей виступ є вислідом боротьби проти нього, яка перейшла всі допускальні межі і мусить бути засуджена, як негідна і небезпечна для української справи. Зокрема стаття „Наша відповідь" в згаданому часописі виявляє всі ознаки моральної розпряженості і безвідповідальності. Висунені в ній інсинуації є ніщо інше, як спроби, що ставлять за мету компромітувати виконуючого обов'язки голови У. Н. Ради і вони дискваліфікують не тих осіб проти яких вони спрямовані, але тих, що їх провадять і інспірують.

Цим заявляємо, що ми з обуренням відкидаємо згадані інсинуації звернень проти п. І. Багряного і свідчимо наше довір'я та нашу пошану до виконуючого обов'язки голови УНРади.

Учасники нарад:

Від фракції УНДС: полк. М. Шраменко і про. О. Юрченко.

Від фракції ОУН: інж. Д. Андрієвський.

Від фракції УНДО: д-р М. Хробак.

Від фракції УСП: інж. С. Довгаль.

Від фракції УРДП: інж. В. Григоренко і інж. Ф. Гаснко.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

З Листів до Редакції

ВШановний Пане Редакторе:

В „Свободі" з дня 22 квітня б. р. в рубриці „З життя громад і організацій" появився репортаж з „Свяченого Пластприяту" в Ню Йорку, де згадано моє ім'я: „Треба з признанням підкреслити громадський вчинок п. Платона Стасюка, що пожертвував на свячене м'ясиво вартістю $400".

З уваги на те, що я не роздаю наших товарів безплатно, а дохід з уладженого „Пластприятом" свяченого призначений був на вакації для незаможних пластунів, я призначив рахунок, котрий виносив $343.30 — на згадану ціль.

З гори дякую за поміщення мого „спростовання", хоч уважаю, що маленьку помилку нюйоркського репортера в даній справі зроблено з доброї волі.

Остаю з правдивою пошаною

Платон Стасюк.

Н. Й., 4. 24. 53.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149. 2-d Eh

Ню Йорк. — З Літературно Мистецького Клюбу повідомляють, що в рамках звичайного вечора в найближчу п'ятницю там відбудеться обговорення малярської виставки Мирослава Радиша. Початок о год. 8-ій ввечорі.

В неділю, 3-го травня, — Клюб влаштовує у великій залі Фешин Інституту третій великий Літературно-Мистецький Ярмарок з багатою програмою. Початок о год. 7-ій ввечорі.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

14 СУПЕРЕЧНОСТЕЙ НОВОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Примітка: Ця стаття є остання з серії статтей про новий закон про Іміґрацію та Натуралізацію. Докладніші обговорення закону можна знайти в 103-сторінковій книжці англійською мовою Франка Л. Авербаха „Закон про Іміґрацію та Натуралізацію", яку можна набути, приславши 1 дол. 50 центів до Комон Каунсіл фор Американ Юніті, 20 Вест 40 стріт, Ню Йорк 18, Н. Й.

В попередніх статтях з цієї самої серії про закон МекКерена-Волтера Загальна Рада Американської Єдности намагалась якнайясніше розтлумачити найважливіші пункти нового іміґраційного закону. Якої б думки не були люди про цей закон, він є тепер законом нашої країни.

Хто цікавиться ним, або має до нього якесь відношення в справах іміґраційних чи натуралізаційних, той повинен знати найголовніші пункти та вимоги нового закону.

Хоч у цілій серії наших статтей не було дискусії про правильність чи неправильність нового закону, ми мусимо доповнити їх інформаціями про гарячі дебати, що їх викликав новий закон. Жадний закон протягом останніх років не викликав стільки суперечностей, як цей. Хоч він був прийнятий у Конґресі двома третинами голосів, президент Труман наклав був на нього своє вето, його критикували обидва кандидати під час останніх виборів і дуже рішуче атакувала вся преса.

За що критикували закон

Найголовніші заперечення нового закону були підсумовані в заяві, підписаній 67 видатними американцями. Заява була опублікована в Ню Йорк Таймсі під час обговорення закону в Конґресі. В заяві говорилось, що Закон:

„Продовжує марнувати візи: Наш іміґраційний закон передбачує щороку 154,000 іміґрантів, але протягом багатьох років було використано менше ніж половину віз. Закон МекКерена-Волтера залишає в силі нашу старомодну і невигідну систему розподілу квот.

„Додає нові расові обмеження: Новий закон набагато обмежує іміґрацію з кольоній Західної півкулі і тим позбавляє неґрів надії на іміґрацію до З'єдинених Держав.

„Зменшує число іміґрантів . . . позбавленням професорів права на позаквотові візи.

„Запроваджує багато нових необґрунтованих підстав для депортації: Закон обмежує багато інстанцій для апеляції і подає багато нових підстав для депортації, важких з юридичного погляду.

Критика всієї іміґраційної політики

Багато голосів критики було не тільки з приводу закону МекКерена-Волтера, але й з приводу деяких основних засад іміґраційного закону З'єдинених Держав від 1924 року. Національний підхід у квотовій системі, її застосовання на підставі перепису 1920 року, велика і здебільшого невикористана квота для північної та західної Европи, мала і цілком недостатня квота для південної та східньої Европи, усе це залишається без змін у законі МекКерена-Волтера.

З погляду ліберального та гуманітарного закон МекКерена-Вольтера робить деякі кроки і вперед і назад. Багато окремих осіб і організацій вважають, що американська іміґраційна політика повинна відображувати гуманістичні ідеали і нашу традицію свободи та рівности, і цього можливо досягнути, не приносячи в жертву американські інтереси та безпеку. Загальна Рада Американської Єдности, яка виготовила серії цих статтей, має таку саму думку. Серед принципів, що їх Рада вважала за необхідне застосування в наших іміґраційних та натуралізаційних законах, є такі:

Принцип Загальної Ради

1. Зробити невикористані квоти доступними для кваліфікованих іміґрантів, яким відмовлено в візах тільки тому, що їхні квоти переобтяжені, особливо для тих, хто має близьких родичів у З'єдинених Державах, або тих, хто має якусь потрібну тут кваліфікацію, або таким, хто є жертвами війни чи переслідування.

2. В рямках нашої квотової системи усунути расову дискримінацію з наших іміґраційних законів.

3. Вазувати квоти на підставі недавніх переписів..

4. Надати мешканцям незалежних і залежних країн Західньої півкулі рівні права для іміґрації.

5. Сприяти з'єднанню родин, не даючи квотовому обмеженню розлучити чи відкласти на довгий час іміґрацію дружини чи нежонатим дітям американських громадян або іміґрантів.

6. Не депортувати за щось таке, що не було підставою для депортації, коли воно відбувалось.

7. Не депортувати до країн, де депортований не має жадних зв'язків.

8. Не депортувати чужинця, якщо він прибув сюди леґально, добровільно і чесно на постійне перебування — за винятком випадків підривної діяльности, за яку його слід депортувати до тоталітарних країн — а не льояльних і виконуючих розпорядження чужинців, хоч би вони й не прибули сюди законним шляхом.

9. Забезпечити чужинця під час процедури про депортацію право на справедливе переслухування, безстороннє вирішення, апеляцію і справедливий вирок, згідно з існуючими законами.

10. Не позбавляти американського громадянства на підставі чогось такого, що може бути прийнято, як дискримінація проти натуралізованих громадян, або йти всупереч ідеалом свободи, яка є власністю як натуралізованих, так і роджених тут американських громадян.

Всі ці важливі зміни в іміґраційній політиці можуть наступити тільки в наслідок розвитку громадської опінії в Конґресі і поза Конґресом. Інтерес і суперечки, які повстали навколо нового іміґраційного закону, можуть бути важливим фактором збудження цієї опінії і домагання нового кращого і справедливішого закону.

Загальна Рада

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Німеччині

ДІТИ ВШАНОВУЮТЬ ШЕВЧЕНКА

Заходами Делеґатури „Організації Українських жінок" (ОУЖ) в оселі для чужинців „Моозах", к. Мюнхену, відбулося в неділю 15. 3. 1953 р., в год. 15,00, під загальним керівництвом Голови Делеґатури, пані Докії Лисько, гарне Шевченківське Свято місцевої української шкільної дітвори. Технічне виконання свята й приготування дітей спочивало в руках учительок української (суботньої) народньої школи і дитячого садка, пп. Надії Кравчук і Дарії Козакевич. Свято відбулося в домівці місцевої ІМКА; відносно невелика заля ледве могла вмістити численну дітвору і батьків. Присутніх було понад 100 осіб.

ТАБОРУ ШЛЯЙСГАЙМ УЖЕ НЕМАЄ

Табір Шляйсгайм зліквідовано цього року, а мешканців розвезено до різних міст Баварії: 110 до Шонґав (під Альпами), 120 до Штетенгофен (біля Авґсбурґу), около 500 до Кальсфельду (біля Дахав) і решту до Вальки (біля Нюрнберґу). Більшість наших установ та одиноку в Німеччині українська гімназію перевезено до Карльсфельду, де є тепер найбільша українська оселя.

КЛЮБ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДИХ ПУБЛІЦИСТІВ

Клюб Українських Молодих Публіцистів заложено 5 березня 1953 року в Мюнхені. Клюб цей, якого членами-основниками стали коло 20 українських молодих журналістів, публіцистів та письменників, поставив собі за завдання об'єднати навколо себе всіх українських молодих людей пера, молодих мистців, як також молодих, зацікавлених інтелектуально й суспільно людей, сприяти їх ростові та плекати товариське життя. В цій цілі клюб улаштовуватиме раз на тиждень клюбові сходини, дискусії, екскурсії, тощо. На клюбові сходини можуть приходити члени клюбу та запрошені ними гості, як також старші журналісти та політичні й громадські діячі. Керувати клюбом буде Управа клюбу, яку вибиратимуть раз на чотири місяці. На перший місяць діяльности клюбу вибрано Управу на чолі з Я. З. Пеленським. Клюбові сходини відбутимуться кожного четверга. На всі сходини можуть приходити, без окремого запрошення, всі охочі вписатися в члени клюбу, і вони ще будуть зачислені до членів-основників.

В Бельгії

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ З БЕЛЬҐІЙСЬКИМИ

В днях 25-28 лютого 1953 р. делеґація ЦЕСУС-у, в складі Євгена Федоренка (голова НаСУС-у) та Бориса Макаренка (член комісії МЗ ЦЕСУС-у) взяла участь в національному конґресі бельґійських студентів в Брюсселі. Через важливість і обширність праці, делеґація запросила до співучасти панну Надю Ріпак, студентку соціяльних наук.

Делеґація передала президентові Бельгійського Національного Студентського Союзу (ФЕБ) П. Франкардові офіційне уповноваження і довше привітання виготовлене Відділом Міжнародних Зв'язків ЦЕСУС-у та брала участь в різних комісіях, заступаючи інтереси загалу українського студентства, як також льокальні — нашого студентства у Бельгії.

Цей конґрес мав велике значення для всього бельгійського студентства, бо його поставлено на рівень, на якому не відбувалася в Бельгії жадна студентська імпреза дотепер. В ньому взяли участь визначні представники бельгійського уряду, наукового світу та деяких чужинецьких студентських централь, з яких найчисленнішою і найактивнішою була українська делеґація.

В Англії

ВЛАСНА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В М. ОЛДГАМ

Православні українці, члени парафії УАПЦ в Олдгам набули від англіканської парафії Св. Марка парафіяльну каплицю за 800 ф. штерлінґів. Першу рату 200 ф. заплачено готівкою, а решту розложено на 5 років. Приміщення новонабутого храму, завдяки офірній праці парафіян ,що, після праці на фабриці, ремонтували свсою церкву та пристосовували її до вимог православних храмів, в досить короткому часі було приведено до порядку і вже 28 грудня мин. року відбулося тут перше українське православне Богослуження. Церква простора і може вмістити понад 500 осіб.

Це велике діло вдалося зреалізувати Ініціятивному Комітетові, на чолі якого став церковний староста п. І. Хмелик, при допомозі настоятеля о. прот. Л. Опоки та жертвенности парафіян, а також допомозі православних українців з інших міст Великої Британії.

В Канаді

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ В ТОРОНТІ

Під редакцією Б. Ромена-Домазара і Ю. Бескида вийшло в Торонті перші число ілюстрованого журналу під назвою „Світ і Життя". Видало його видавництво „Арістос". Число присвячене пам'яті Шевченка.

ІНСТИТУТ „ПРОСВІТИ" У ВІННІПЕҐУ ПЛЯНУЄ БУДОВУ НОВОГО БУДИНКУ

На 32-річних зборах Канадійсько - Українського Інституту „Просвіта", що відбулися 22 березня, одобрено плян будови нового будинку. Він мав би коштувати коло 200 тисяч долярів. Головою товариства вибрано Михайла Яремка. Вибрано також членів ради директорів, які на засіданні 24 березня вибрали зпоміж себе нову праву.

Дві культурні імпрези в Ню Йорку

Ню Йорк. — В п'ятницю минулого тижня відбувся тут в Літературно - Мистецькому Клюбі авторський концерт українського композитора Миколи Фоменка, якого представив чисельно зібраній публіці директор Музичного Інституту проф. Роман Савицький, виголошуючи вступне слово про його творчість. В програмі авторського концерту були арії, романси й пісні, твори на фортепіян і скрипку з фортепіяном, обробки українських народних пісень, арії з опер і дуети. Поодинокі точки виконував сам Автор та артисти: Ізабела Орловська, Михайло Мінський і В. Цісик. На фортепіяні акомпаніювали: Автор і Леся Вахнянин.

В неділю 26-го квітня Драматично — Хореографічний Гурток „Джерело" при Молоді ОДВУ під проводом д-ра Р. Петріни влаштував в залі Фешин Іституту Вечір танку й пісні під назвою „Вечірній гомін українського села". — Програма складалася з двох частин: сценічної картини — „На перші гулі" та співів і народних танків. Грала музика В. Босого, костюми власні й В. Бражника.

МЕДИЧНИЙ З'ЇЗД ЗАХІДНЬОЇ ПІВКУЛІ

Річмонд, Вирджінія. — Представники медичного звання з 48 стейтів і з 20 країн приїхали сюди на першу конференцію Світового Медичного Товариства Західної Півкулі. Конференція охоплює біля 200 делеґатів урядових медичних товариств і кілька сотень лікарів, що приїхали на відвідини ЗДА. Вони обміняються важливішими відкриттями з ділянки медицини.

● ПРАЦЯ ●

● РОЗШУКИ ●

Дмитро Павлюк пошукує вуйка Андрія Севардюка, сина Михайла і Евдокії, з с. Жаб'є, пов. Косів, який 1949 р. виїхав до Шікаґо, Америка. Голоситись на адресу: Dmitri Pawluk, Pow. 329 Cedar Park, Westwood, N. J.

Славік Білецький шукає Анну БІЛЕЦЬКУ (матір), остання адреса в Штралкау. Відомості слати на адресу: С. Білецький, 1106 Belmar, Ann Arbor, Mich.

Пошукую в дуже важній справі БОРИСА ВАСИЛЕВСЬКОГО і ГОЛЮКУ, які були зі мною в пластовім таборі в Вольґанґсее в Австрії в 1947 р. Прошу голоситись на адресу:
ІВАНКА Л. ДУЧАК
162 Birch N., Timmins, Ont., Canada.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СИРАКЮЗ, Н. И. — Т-во „Українська Січ", від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 3. травня о год. 3-ій по полудні, в У. Н. Домі. З огляду на важність справ проситься членів численно відвідувати збори. — Управа.

✝

СТЕФАН ЦИБЕНКО, довголітний член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147 УНС в Алентавн, Па., помер по довшій недузі 19 квітня 1953 року в 73 році життя. Покійний походив зі села Яниа Долішна, пов. Добромиль, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 1910 року. Полишив у смутку дружину Параскевію, сина Стефана, дочку Марію замужну Мадісон, одну внучку, брата Михайла в Ню Йорку. Ціла родина є членами У. Н. Союзу. Похорон відбувся 22 квітня з погребового заведення до української правосл. церкви Пречистої Діви Марії при участи родини, знайомих та членів У. Н. Союзу. Тлінні останки поховано на укр. правосл. цвинтарі на Фулертон, Па. — В. Н. П.!

І. Федорак, секр.

У НЕДІЛЮ, 3-го ТРАВНЯ 1953 РОКУ,
у 4-ті роковини геройської смерти сл. п. полковника УПА
ВАСИЛЯ СИДОРА-ШЕЛЕСТА
та Його Дружини НАДІ
буде відслужена в год. 11-ій ранку
В УКРАЇНСЬКО-КАТ. ЦЕРКВІ СВ. ЮРІЯ В НЬЮ ЙОРКУ
(долішня каплиця)
ПОМИНАЛЬНА БОГОСЛУЖБА з ПАНАХИДОЮ,
на яку запрошуємо всіх Друзів, Побратимок, Побратимів і Знайомих.
Стефанія СЛЮЗАР і Олександра КУНИЦЬКА, тети.

ТАРЗАН, ч. 3057. Рукопашний бій.

Коли Тарзан з'єднався з Мювіром і невільниками, Гассан крикнув на своїх людей: „Мавполюдина моя! Я хочу її живою!"

„Ми не можемо витримати проти рушниць, бвана", задихався Мювіро. „Ми не знайшли нікого внизу". „Роби, що тільки можеш!", ричав Тарзан, відповідаючи. „Шіта воює зубами, що їх має!"